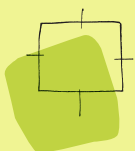
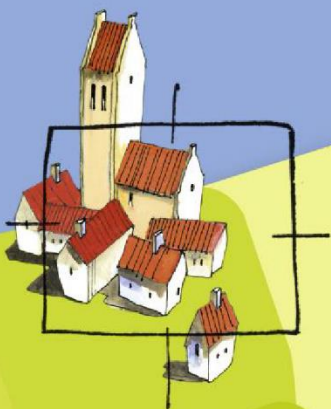

Natuurtoets Nieuwegein, Erfstede

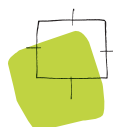
BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Natuurtoets Nieuwegein, Erfstede

Inhoud
Rapport

8 februari 2024
Projectnummer 983.10.08.00.00

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Plangebied en voornemen	4
2	Soortenbescherming	7
2.1	Wet- en regelgeving	7
2.1.1	Algemene zorgplicht	7
2.1.2	Flora- en fauna-activiteiten	7
2.2	Inventarisatie	8
2.2.1	Planten	8
2.2.2	Vogels	9
2.2.3	Vleermuizen	9
2.2.4	Grondgebonden zoogdieren	10
2.2.5	Amfibieën	11
2.2.6	Dagvlinders	11
2.2.7	Overige insecten	11
2.2.8	Vissen, reptielen en overige ongewervelden	11
2.3	Toetsing	11
2.3.1	Vogels	11
2.3.2	Vleermuizen	12
2.3.3	Grondgebonden zoogdieren	12
2.3.4	Amfibieën	13
2.3.5	Specifieke zorgplicht	13
3	Gebiedsbescherming	14
3.1	Wet- en regelgeving	14
3.1.1	Natura 2000-gebieden	14
3.1.2	Natuur Netwerk Nederland	15
3.1.3	Groene contour, weidevogelkerngebieden en ganzenrustgebieden	15
3.2	Inventarisatie	15
3.3	Toetsing	15
3.3.1	Natura 2000-gebieden	15
3.3.2	NNN, groene contour, weidevogelkerngebieden en ganzenrustgebieden	16
4	Beschermde houtopstanden	17
4.1	Wet- en regelgeving	17
4.2	Inventarisatie en toetsing	17
5	Conclusie	18
5.1	Soortenbescherming	18
5.2	Gebiedsbescherming	18

5.3	Houtopstanden	18
5.4	Zorgplichtmaatregelen	18
5.5	Uitvoerbaarheid plan	19

1 Inleiding

De initiatiefnemer is van plan om een terrein aan de Erfstede in Nieuwegein te herontwikkelen en hier circa 80 appartementen te realiseren. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om het plan aan de natuurwet- en regelgeving te toetsen, is een beknopte natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is om na te gaan of het plan vanuit ecologisch oogpunt uitvoerbaar is. Uit de natuurtoets kan ook blijken dat aanvullend onderzoek in het kader van de Omgevingswet (Ow)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.

Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 1 februari 2024 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: helder, droog, circa 7 °C en windkracht 2 – 3 Bft.

1.1 Plangebied en voornemen

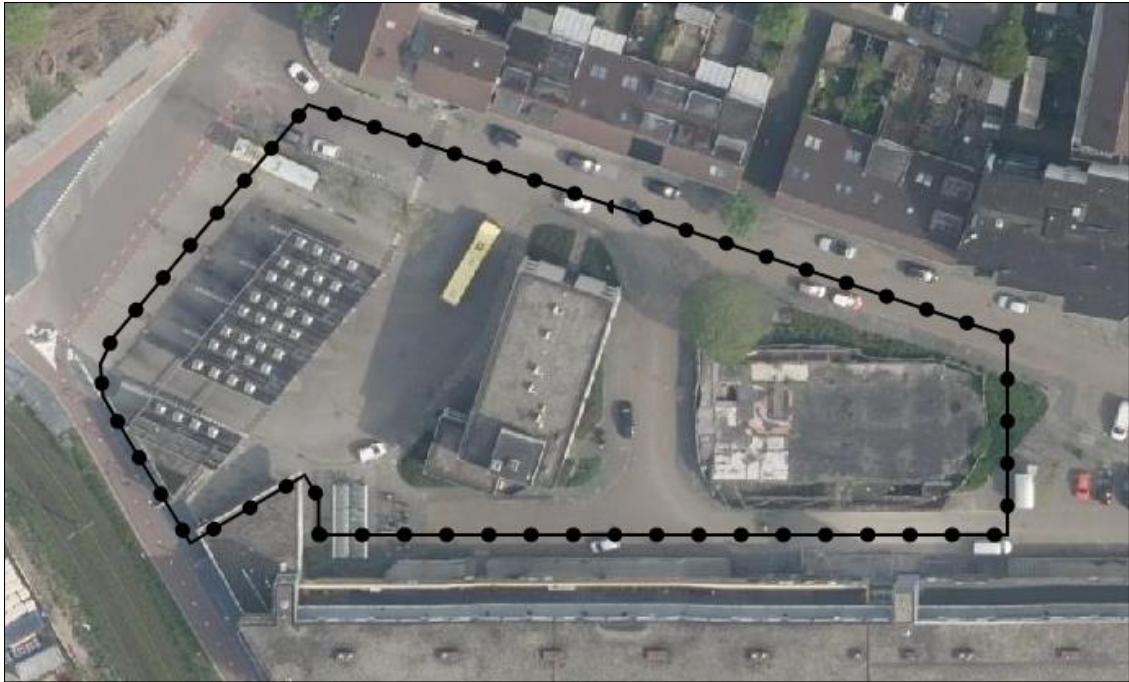
Het plangebied bevindt zich aan de Erfstede, Schouwstede en Weerdstede in Nieuwegein (zie figuur 1). Aan de zuidzijde wordt het begrensd door de Weerdstede, aan de noordoostzijde door de Erfstede, aan de noordwestzijde door de Schouwstede en aan de zuidwestzijde door een fietspad.

Het plangebied bestaat vrijwel geheel uit bebouwing en verharding. Aan de westzijde van het plangebied ligt een open busstation, opgebouwd uit metalen pilaren en een kunststof platen plat dak. Het gebouw in het midden van het plangebied is een zaken centrum met enkele kleine ondernemingen en winkels. Dit zaken centrum is opgetrokken uit baksteen met een plat dak. Aan de oostzijde staan de restanten van een ingestort gebouw. Het ingestorte gebouw is afgezet met hekken/schuttingen en is niet toegankelijk.

Begroeiing in het plangebied is beperkt tot enkele (kleine) bomen en sierhaagjes rondom het zaken centrum en het ingestorte gebouw. Permanent oppervlaktewater is niet aanwezig in het plangebied.

De plannen zijn om de locatie te herontwikkelen en hier appartementen te realiseren. Hiervoor wordt de bestaande bebouwing gesloopt, vegetatie verwijderd en grond vergraven. Omdat nog niet zeker is of de bomen in het plangebied behouden blijven, wordt er in dit plan vanuit gegaan dat alle bomen worden gekapt.

¹ De Wet natuurbescherming is vanaf 1 januari 2024 opgenomen in de Omgevingswet. De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. De Omgevingswet beschermt zowel soorten als (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (zwart omlijnd). Bron luchtfoto: omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/viewer.

Foto's 1 t/m 6. Impressie van het plangebied op 1 februari 2024. Van linksboven naar rechtsonder: het busstation gezien vanuit het oosten; de zuidkant van het busstation; het zakencentrum vanuit het zuidoosten gezien; het zakencentrum vanaf het noordwesten; de hekken/schuttingen rondom het ingestorte gebouw vanuit het zuidwesten; het ingestorte gebouw vanaf de noordoostzijde.

2 Soortenbescherming

2.1 Wet- en regelgeving

2.1.1 Algemene zorgplicht

Voor de gehele fysieke leefomgeving geldt een algemene zorgplicht (artikelen 1.6, 1.7 en 1.7a Omgevingswet). Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving als gevolg van activiteiten redelijkerwijs zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt. In geval van aanzienlijke nadelige gevolgen kunnen activiteiten op grond van deze zorgplicht ook worden verboden (artikel 1.7a Omgevingswet).

2.1.2 Flora- en fauna-activiteiten

Sommige activiteiten kunnen gevolgen hebben voor dieren en planten in het wild. Dit betreffen flora- en fauna-activiteiten. De Omgevingswet geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder flora- en fauna-activiteiten². In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn de flora- en fauna-activiteiten³ verder uitgewerkt.

SPECIFIEKE ZORGPLICHT

Er geldt een specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten (artikel 11.27 Besluit activiteiten leefomgeving). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een flora- en fauna-activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben, maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken, achterwege te laten of ongedaan te maken. Deze plicht houdt in ieder geval in dat onderzoek moet worden verricht naar de aanwezigheid in het plangebied of in de nabijheid van het plangebied van de soorten en voor deze soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats, zoals genoemd in artikel 11.27, lid 2a Besluit activiteiten leefomgeving. Hieronder vallen soorten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en genoemd in bijlage IX van het Bal of in de Nederlandse rode lijsten⁴. Op de rode lijsten staan soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen, ingedeeld in verschillende categorieën voor mate van bedreiging (van gevoelig tot verdwenen uit Nederland).

VERGUNNINGPLICHT

Voor het uitvoeren van een flora- en fauna-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 5.1, lid 2, sub g) en het Besluit activiteiten leefomgeving (zie hierna) nodig. De soorten waarvoor een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd bij een flora- en -fauna activiteiten zijn:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn (paragraaf 11.2.2, artikelen 11.37–11.45 Bal);

² Voor het begrip flora- en fauna-activiteit zie bijlage bij Ow artikel 1.1.

³ Artikelen 11.27 en 11.28 en de paragrafen 11.2.2 tot en met 11.2.5 Besluit activiteiten leefomgeving.

⁴ Omgevingswet artikel 2.19 lid 5 sub a sub 3

- dier- en plantensoorten die zijn beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 11.2.3, artikelen 11.46–11.53 Bal);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage IX van het Bal (paragraaf 11.2.4, artikelen 11.54–11.59 Bal).

VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om flora- en fauna-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening, een ministeriële regeling of een gedragscode. Aan het aanwijzen van vergunningvrije gevallen zijn wel eisen verbonden die verschillen per beschermingstype. Voor Vogelrichtlijnsoorten staan deze omschreven in artikelen 11.41 - 11.45 Bal, voor Habitatrichtlijnsoorten in artikelen 11.49 - 11.53 Bal en voor andere soorten in artikelen 11.55 - 11.59 Bal.

2.2 Inventarisatie

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna⁵ (NDFF) op 5 februari 2024 blijkt dat in de directe omgeving (0 – 1 km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. In dit geval gaat het specifiek om vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren en amfibieën. Tevens zijn specifieke zorgplicht soorten uit de soortgroepen vogels, zoogdieren, dagvlinders, overige insecten en vaatplanten bekend in de omgeving het plangebied. Hierna worden per soortengroep alle relevante soorten besproken.

2.2.1 Planten

In het plangebied is voornamelijk sierbeplanting, zoals kleine buxushagen, aanwezig langs de randen van het zakencentrum en het ingestorte gebouw. Tussen de sierbeplanting en tussen de verharding zijn daarnaast nog enkele algemene (tred)planten waargenomen, zoals straatgras, paardenbloem, smalle weegbree en klein kruiskruid. Langs de noordzijde van het plangebied staan nog enkele gewone essen en een linde. De aanwezige soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. Beschermde planten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek en zijn ook niet uit de omgeving bekend (NDFF). Gezien de terreingesteldheid, het aanwezige biotoop en de afwezigheid van waarnemingen uit de omgeving kunnen beschermde plantensoorten worden uitgesloten.

In de directe omgeving zijn 13 verschillende gevoelige of kwetsbare plantensoorten van de rode lijsten waargenomen, zoals beemdkroon en korenbloem. Voor deze soorten is geen geschikt biotoop aanwezig binnen het plangebied. Hierdoor worden deze soorten niet verwacht binnen het plangebied.

⁵ De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

2.2.2 Vogels

VOGELS MET JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATSEN

Uit de omgeving van het plangebied zijn verschillende vogelsoorten bekend waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals huismus en gierzwaluw (NDFF). Alle bebouwing in het plangebied hebben platte daken en beschikken niet over geschikte besloten ruimtes waarin deze soorten nesten kunnen hebben. Hierdoor kunnen jaarrond beschermde nesten van gebouwbewonende vogels zoals huismus en gierzwaluw in het plangebied worden uitgesloten. In de bomen in het plangebied zijn geen vogelnesten waargenomen, waardoor ook de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van boombewonende vogels, zoals ransuil, uitgesloten kunnen worden.

FOERAGEERGEBIED

Het plangebied zal door de hoge mate van verstoring, verharding en gebrek aan dekking hooguit een klein onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus.

OVERIGE EN RODE LIJST SOORTEN

In de bomen in het plangebied en op de platte daken kunnen algemene soorten, zoals houtduif, scholekster en meeuwen, broeden. Er zijn in de directe omgeving meerdere vogelsoorten waargenomen van de Rode Lijst, zoals gele kwikstaart, graspieper en keep. Nesten van de te verwachten algemene en rode lijst soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

2.2.3 Vleermuizen

VERBLIJFPLAATSEN

Uit de omgeving van het plangebied zijn een aantal vleermuissoorten bekend, namelijk gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis (NDFF). Het busstation en het ingestorte gebouw beschikken niet over geschikte besloten ruimtes en/of geschikte aanvliegroutes voor vleermuizen om verblijfplaatsen in te kunnen hebben. Hierin kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen worden uitgesloten. In het zakencentrum zijn over alle gevels open stootvoegen aanwezig, die vleermuizen toegang bieden tot eventuele geschikte verblijfruimtes in de muren. In het zakencentrum kunnen verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis niet worden uitgesloten. Daarnaast zijn in de naastgelegen bebouwing direct ten noorden (langs de Erfstede) en ten zuiden (langs de Weerdestede) ook open stootvoegen en/of spleten onder dakpannen aanwezig, die vleermuizen toegang kunnen geven tot geschikte besloten ruimtes in de bebouwing. In de direct naastgelegen bebouwing kunnen verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen dan ook niet uitgesloten worden.

In de bomen in het plangebied zijn geen holtes, spleten of scheuren aangetroffen die als vleermuisverblijfplaats kunnen dienen voor boombewonende vleermuizen. Hierdoor kunnen verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen, zoals rosse vleermuis en watervleermuis, in het plangebied worden uitgesloten.

FOERAGEERGEBIED

Het plangebied kan onderdeel vormen van het foerageergebied van soorten, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis, die uit de directe omgeving van het plangebied bekend zijn (NDFF) en die in stedelijk gebied kunnen foerageren.

VLIEGROUTE

Binnen het plangebied zijn geen doorgaande structuren van opgaande beplanting of watergangen aanwezig. De bebouwing direct ten noorden (langs de Erfstede) en de bebouwing direct ten zuiden (langs de Weerdestede) van het plangebied maken wel deel uit van een doorgaande structuur die als vliegroute gebruikt kunnen worden. De bebouwing maakt echter deel uit van een ruim netwerk van doorgaande structuren van bebouwing in de omgeving. Eventuele vliegroutes die gebruik maken van deze bebouwing als oriëntatiepunten zijn hierdoor niet van essentieel belang voor het functioneren van nabijgelegen verblijfplaatsen. De aanwezigheid van een essentiële vliegroute in en direct langs het plangebied van vleermuizen kan hierdoor worden uitgesloten.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Het plangebied vormt door de hoge mate van verharding slechts marginaal geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten huisspitsmuis en egel (NDFF). Deze soorten zijn in bijlage X van de Omgevingsverordening provincie Utrecht aangewezen als vergunningvrije gevallen bij flora- en fauna-activiteiten (subparagraaf 6.4.2.3 Omgevingsverordening provincie Utrecht).

NIET-VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van niet-vergunningvrije gevallen soorten bekend (NDFF). Het ingestorte gebouw biedt echter mogelijk geschikte rust- en nestplaatsen voor steenmarter. Dit gebouw is meer dan vijf jaar geleden ingestort en is sindsdien afgezet. De kelderruimtes zijn mogelijk wel nog (grotendeels) intact en mogelijk toegankelijk voor steenmarter. Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van steenmarter (verspreidingsatlas.nl) en steenmarter is in de afgelopen vijf jaar meermaals waargenomen rondom Nieuwegein (NDFF). Doordat het ingestorte gebouw in het plangebied is afgezet met bouwhekken/schuttingen, kon het gebouw tijdens het veldbezoek niet worden geïnspecteerd op sporen en geschikte verblijfplaatsen van steenmarter. Vanwege de sierdoeken op de hekken en de schuttingen kon het gebouw ook niet vanbuiten onderzocht worden op de aanwezigheid van openingen die steenmarter toegang bieden tot het gebouw. Als in het ingestorte gebouw openingen aanwezig zijn die leiden naar besloten holtes binnen de restanten van het gebouw, dan kan steenmarter hierin een rust- of verblijfplaats hebben. Vanuit het plangebied hoeft steenmarter alleen de Schouwstede of de Erfstede en de Noordstedeweg over te steken om bij de doorlopende groenstroken ten westen en noorden van het plangebied te komen. Hierdoor kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter in het plangebied niet worden uitgesloten.

2.2.5 Amfibieën

VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Het plangebied vormt hooguit marginaal geschikt landbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad en bruine kikker (NDFF). Deze soorten zijn in bijlage X van de Omgevingsverordening provincie Utrecht aangewezen als vergunningvrije gevallen bij flora- en fauna-activiteiten (subparagraaf 6.4.2.3 Omgevingsverordening provincie Utrecht).

NIET-VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Uit de omgeving van het plangebied zijn de niet-vergunningvrije gevallen amfibieënsoort alpenwatersalamander en vroedmeesterpad bekend (NDFF). Beide soorten komen niet van nature in de regio Utrecht voor. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater binnen het plangebied, kan voortplantingsbiotoop van alpenwatersalamander en vroedmeesterpad in het plangebied worden uitgesloten. Vanwege de hoge mate van verharding, vormt het plangebied ook hooguit zeer marginaal geschikt landbiotoop voor deze soorten. Andere niet-vergunningvrije amfibieënsoorten worden door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving (NDFF) niet verwacht in het plangebied.

2.2.6 Dagvlinders

Uit de omgeving is de dagvlindersoort bruin blauwtje bekend, die op de Rode Lijst staat (NDFF). Bruin blauwtje komt met name voor in schrale graslanden. De soort is tweemaal in juli 2023 waargenomen op de rand van Nieuwegein, wat dan ook waarschijnlijk een zwervend dier betrof. Bruin blauwtje wordt dan ook niet verwacht binnen het plangebied.

2.2.7 Overige insecten

Vanuit de gegevens van de NDFF komt een bedreigde schietmotsoort (*Hydroptila sp.*) en de zeer bedreigde soort vierlijneendagsvlieg van de Rode Lijst naar voren. Beide soorten planten zich voort in al dan niet stromend water en worden, vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater, niet in het plangebied verwacht.

2.2.8 Vissen, reptielen en overige ongewervelden

Overige beschermde soorten uit de soortengroepen vissen, reptielen en overige ongewervelden zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt beschermde soorten van deze soortengroepen ook geen geschikt leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van vissen, reptielen en overige ongewervelden worden uitgesloten.

2.3 Toetsing

2.3.1 Vogels

JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATSEN

Als gevolg van de sloop van de bebouwing en de kap van de bomen gaan geen jaarrond beschermde nestplaatsen verloren. Voor de overige vogelsoorten, inclusief de Rode Lijst soorten, geldt dat het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten bij wet verboden is. Dit kan worden voorkomen

door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli, maar ook in de periode half februari tot eind september kunnen broedgevallen voorkomen.

FOERAGEERGEBIED

Bij uitvoering van het plan verandert het plangebied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, maar het plangebied zal naar verwachting niet geheel ongeschikt worden. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

2.3.2 Vleermuizen

VERBLIJFPLAATSEN

Als gevolg van de sloop van het zakencentrum kunnen jaarrond beschermde verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis, verloren gaan. Voordat het zakencentrum gesloopt kan worden is daarom nader onderzoek naar de aan- of afwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen nodig.

Eventuele verblijfplaatsen in de naastgelegen bebouwing langs de Erfstede en de Weerdstede blijven bij uitvoering van de plannen behouden. Wel moet tijdens en na de bouwfase lichtverstoring op deze verblijfplaatsen worden voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld gedaan worden door gebruik te maken van gerichte lichtarmaturen en/of amberkleurige verlichting. Kan verstoring op deze potentiële verblijfplaatsen niet worden voorkomen, dan is ook hier onderzoek naar de aan- of afwezigheid van deze verblijfplaatsen nodig.

FOERAGEERGEBIED/VLIEGROUTE

Het plangebied zal naar verwachting na uitvoering van het plan niet ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die graag in stedelijk gebied foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op.

2.3.3 Grondgebonden zoogdieren

Als gevolg van de plannen kunnen verblijfplaatsen van steenmarter worden vernietigd. In het ingestorte gebouw aan de oostzijde van het plangebied kunnen verblijfplaatsen van steenmarter (nog) niet worden uitgesloten. Mogelijk kunnen verblijfplaatsen hier wel worden uitgesloten wanneer het ingestorte gebouw nader geïnspecteerd kan worden in een aanvullend veldbezoek waarbij toegang kan worden gekregen tot het gebouw en, indien mogelijk, de kelderruimtes. Als verblijfplaatsen tijdens dit bezoek niet uitgesloten kunnen worden, dan is eerst nader onderzoek naar de aan- of afwezigheid van steenmarter nodig voordat de bebouwing verwijderd kan worden.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten die niet onder de specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten vallen, worden verstoord en

vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals benoemd in de Omgevingsverordening provincie Utrecht. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht van de Omgevingswet.

2.3.4 Amfibieën

Negatieve effecten op niet-vergunningvrije amfibieënsoorten kunnen worden uitgesloten. Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieënsoorten die niet onder de specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten vallen, worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals aangewezen in de Omgevingsverordening provincie Utrecht. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht van de Omgevingswet.

2.3.5 Specifieke zorgplicht

In het plangebied kunnen enkele algemene dier- en/of plantensoorten voorkomen, zoals huisspitsmuis, egel of gewone pad, waarvoor de specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten geldt, zoals omschreven in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Met de plannen kunnen individuen van enkele dier- of plantensoorten worden verstoord of gedood. Hiervoor worden passende preventieve maatregelen genomen. Minstens één week voorafgaand aan graafwerkzaamheden worden de hagen teruggesnoeid, zodat algemene grondgebonden diersoorten de kans krijgen om zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te verplaatsen.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Wet- en regelgeving

Voor onderhavig plangebied is de onderstaande wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant.

3.1.1 Natura 2000-gebieden

Sommige activiteiten kunnen gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden of bijzondere nationale natuurgebieden. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder Natura 2000-activiteiten⁶ en activiteiten met mogelijke verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura-2000 gebied of en bijzonder nationaal natuurgebied. In het Besluit activiteiten leefomgeving (afdeling 11.1) zijn deze activiteiten verder uitgewerkt. Relevant is dat het hierbij gaat om activiteiten die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben. Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

SPECIFIEKE ZORGPLICHT

Er geldt een specifieke zorgplicht voor activiteiten die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben (artikel 11.6 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een dergelijke activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben met het oog op de natuurbescherming (paragraaf 11.1.2 Bal), maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten (artikel 11.6, lid 2 Bal). Daarbij moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

VERGUNNINGPLICHT

Voor het uitvoeren van een Natura 2000-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 11.6) nodig.

VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om Natura 2000-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling (artikelen 11.18 tot en met 11.21 Bal).

⁶ Voor het begrip Natura 2000-activiteit, zie bijlage bij Ow artikel 1.1

3.1.2 Natuur Netwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Utrecht uitgewerkt in de Omgevingsverordening provincie Utrecht.

3.1.3 Groene contour, weidevogelkerngebieden en ganzenrustgebieden

Naast het NNN wijst de provincie Utrecht ook landbouwgronden aan als Groene Contour en als weidevogelkerngebied. Op gronden die zijn aangewezen als Groene Contour wil de provincie Utrecht ontwikkelingen mogelijk maken in combinatie met omvorming tot natuurgebied om daarmee het NNN te versterken. Na realisatie wordt de nieuwe natuur opgenomen als onderdeel van het NNN. Weidevogelkerngebieden zijn van groot internationaal belang voor de bescherming van weidevogels. Voor weidevogelkerngebieden buiten het NNN gelden regels voor het behoud van de kwaliteit en oppervlakte van het weidevogelkerngebied. Daarnaast kent de Omgevingsverordening provincie Utrecht ook ganzenrustgebieden, waar de foerageerfunctie van het gebied beschermd is en verstoring of verjaging van ganzen wordt beperkt.

3.2 Inventarisatie

De gronden van het plangebied zijn niet aangewezen als beschermde gebieden. Het plangebied ligt circa 7,3 km ten noordoosten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Uiterwaarden Lek. Op circa 150 m ten zuiden bevindt zich een NNN-gebied en een Groene Contour. De dichtstbijzijnde weidevogelkerngebieden liggen circa 700 m ten zuiden en zuidwesten van het plangebied. Het dichtstbijzijnde ganzenrustgebied ligt circa 500 m ten westen van het plangebied.

3.3 Toetsing

3.3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Lek. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten door externe werking mogelijk. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Tijdens de aanleg- en gebruiksfase kan sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom is een AERIUS-berekening uitgevoerd⁷. Hieruit blijkt dat er geen sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden.

3.3.2 NNN, groene contour, weidevogelkerngebieden en ganzenrustgebieden

Gezien de afstand tot de dichtstbijzijnde NNN, groene contour, weidevogelkerngebieden en ganzenrustgebieden, de tussenliggende inrichting en de aard van het plan, kunnen negatieve effecten hierop worden uitgesloten.

⁷ BügelHajema Adviseurs (19 januari 2024). Berekening stikstofdepositie Erfstede Nieuwegein.

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Wet- en regelgeving

De Omgevingswet (artikel 4.3) geeft aan dat bij algemene maatregel van bestuur (lees: het Bal) regels worden gesteld die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, waaronder het vellen en beheren van houtopstanden (artikel 4.3, lid 1, sub o Omgevingswet). In het Bal is een regeling opgenomen voor houtopstanden, hout en houtproductie (afdeling 11.3 Bal). Voor het kappen van houtopstanden geldt een algemene meldplicht (artikel 11.126 Bal) en een herplantingsplicht (artikel 11.129 Bal). In artikel 11.111, lid 2 Bal zijn verschillende uitzonderingen voor de meld- en herplantingsplicht opgenomen. Het Bal beschermt dan ook met name bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwingscontour houtkap, zoals bedoeld in artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De bebouwingscontour houtkap is vastgelegd in het omgevingsplan en sluit aan op stedelijk gebied.

4.2 Inventarisatie en toetsing

In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Utrecht is niet nodig.

5 Conclusie

5.1 Soortenbescherming

Uit de toetsing komt naar voren dat negatieve effecten op beschermde soorten als gevolg van de plannen nog niet kunnen worden uitgesloten. In het zakencentrum en de bebouwing direct ten noorden en ten zuiden van het plangebied kunnen verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) niet worden uitgesloten. Voor de sloop van het zakencentrum is dan ook nader onderzoek nodig naar de aan- of afwezigheid van deze verblijfplaatsen. Als verstoring op de potentiële verblijfplaatsen in de bebouwing direct ten noorden en zuiden van het plangebied niet uitgesloten kan worden, is ook hier nader onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen nodig.

Daarnaast kon door de beperkte toegang tijdens het veldbezoek verblijfplaatsen van steenmarter in het ingestorte gebouw niet worden uitgesloten. Mogelijk kunnen tijdens een aanvullend bezoek, waarbij het ingestorte gebouw en de kelderruimtes nader geïnspecteerd kunnen worden, verblijfplaatsen van steenmarter in het plangebied wel worden uitgesloten. Zo niet, dan is nader onderzoek naar de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter in het plangebied nodig.

5.2 Gebiedsbescherming

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van beschermde stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten. Het plan is tot slot niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

5.3 Houtopstanden

Het plan leidt niet tot aantasting van beschermde houtopstanden. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Utrecht vanwege beschermde houtopstanden is niet nodig.

5.4 Zorgplichtmaatregelen

Voor andere beschermde soorten is geen omgevingsvergunning nodig, mits bij uitvoering van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen en de specifieke zorgplicht in het Bal in acht wordt genomen.

Negatieve effecten op broedende vogels worden bij voorkeur voorkomen door buiten het broedseizoen te werken, dus buiten de periode (half februari) half maart tot half juli (eind september). Het is ook mogelijk voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig het plangebied voorafgaand aan de start te laten inventariseren op broedgevallen door een broedvogeldeskundige.

Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Vanwege de specifieke zorgplicht van de Omgevingswet is het nodig ten minste een week voorafgaand aan grondwerkzaamheden de hagen kort te snoeien. Op die manier hebben amfibieën en grondgebonden zoogdiersoorten waarvoor de specifieke zorgplicht geldt, voldoende tijd om zich te verplaatsen naar een locatie buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.5 Uitvoerbaarheid plan

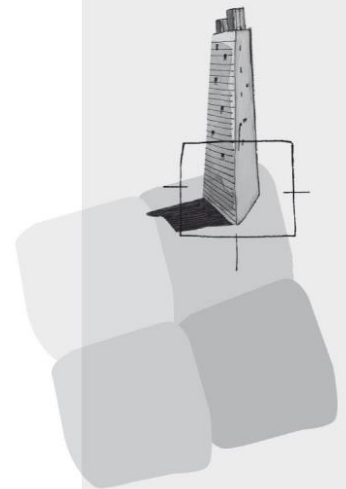
Voor dit plan is op 1 februari 2024 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het veldbezoek en de verspreidingsgegevens kan worden geconcludeerd dat nader onderzoek naar de aan- of afwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen en steenmarter noodzakelijk is. In het kader van beschermde natuurgebieden, houtopstanden en het provinciaal natuurbeleid zijn geen vervolgstappen nodig.

Uit het nadere onderzoek naar beschermde soorten kan naar voren komen dat beschermde verblijf- of rustplaatsen van vleermuizen en/of steenmarter aanwezig zijn. In dat geval moet een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd en verkregen of moeten negatieve effecten op deze beschermde soorten worden voorkomen. Het plan biedt voldoende ruimte om hier op verschillende manieren invulling aan te kunnen geven, bijvoorbeeld door het plaatsen van tijdelijke en permanente vervangende verblijfplaatsen en het faseren in ruimte en tijd. Hierdoor is in het kader van de ruimtelijke procedure het plan vanuit ecologisch oogpunt in redelijkheid uitvoerbaar te achten.

Colofon

Projectnummer

983.10.08.00.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Utrechtseweg 7
3811 NA Amersfoort

T 033-46 56 545

E info@bugelhajema.nl

W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort